

Hållbarhetsbedömning enligt Agenda 2030 av Vimmerby Översiktsplan 2050

FN:s globala hållbarhetsmål

FN:s globala hållbarhetsmål antogs 2015 och har sedan dess blivit världens gemensamma definition på hållbarhet. De omfattar 17 målområden med 169 underliggande delmål. Målen omfattar de tre hållbarhetsaspekterna social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet. Målen är samverkande och odelbara.

Swecos metod för hållbarhetsbedömningar utgår från delmålen under de 17 målområdena. Bedömningen görs av de delmål som är relevanta för sammanhanget.

Figur 1. Ikonerna för FN:s 17 globala hållbarhetsmål

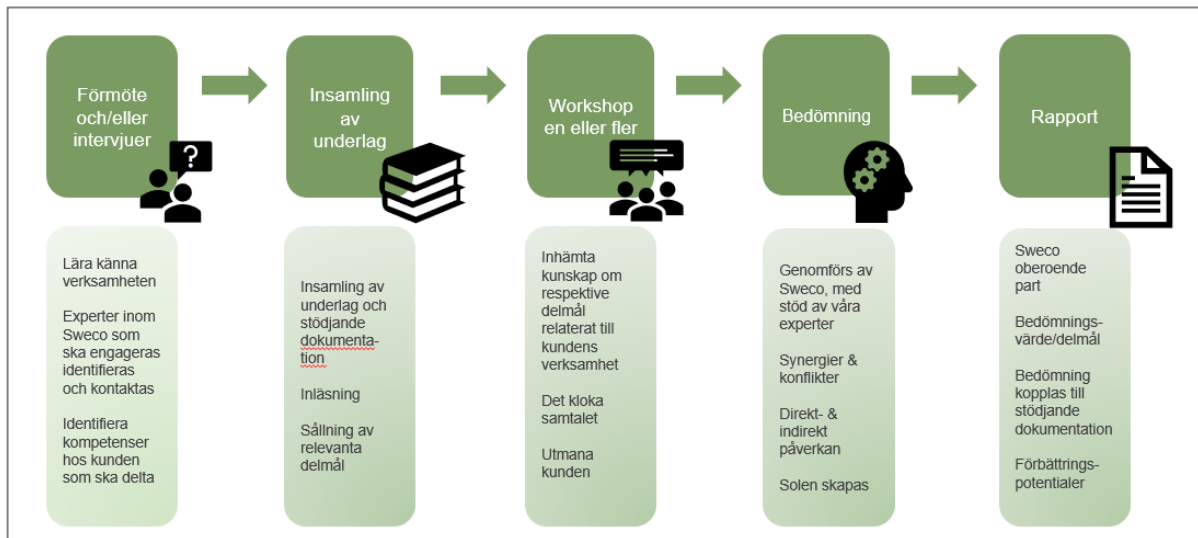
En hållbarhetsbedömning innehåller en miljömässig, en social och en ekonomisk hållbarhetsbedömning. I den miljömässiga hållbarhetsbedömningen riktas uppmärksamheten främst på naturmiljö, mark, vatten och klimatpåverkan genom energianvändning och transporter. Här återfinns företeelser såsom skyddade områden, spridningslänkar, gröna och blåa stråk, ekosystemtjänster och annat.

Den sociala hållbarhetsbedömningen handlar om fattigdom, hunger, hälsa, välbefinnande, utbildning, boende, rättvisa, jämlikhet och jämställdhet. Här finns också aspekter som kan kopplas till kulturmiljö, identitet, vardagsliv, tillit, trygghet och säkerhet.

Den ekonomiska hållbarhetsbedömningen utgår från en långsiktig resurshushållning. Hit kan räknas näringsliv och besöksnäring, innovationer och arbetstillfällen, service och areella näringar.

Beskrivning av Hållbarhetsolen för Vimmerbys Översiktsplan 2050

I figuren nedan visas processen för Swecos arbetsmetodik vid en hållbarhetsbedömning med stöd av verktyget Swecos Hållbarhetsol™.

Figur 2. Processen för Swecos hållbarhetsbedömningar

Hållbarhetsolen för Vimmerby översiktsplan 2050 baseras på 45 delmål inom de 17 globala hållbarhetsmålen. Dessa har bedömts relevanta för översiktsplanen.

De första två stegen i arbetsprocessen har bestått av inläsning av befintligt material om översiktsplanen, bland annat viktiga ställningstaganden. Vimmerby kommun har även beslutat om deltagande tjänstemän i arbetsprocessen. Sällning av relevanta delmål har genomförts av Swecos arbetsgrupp och har genomförts i två omgångar; först med generöst valda delmål, därefter med ett snävare urval utifrån vad en översiktsplan har rådighet över.

Det tredje steget i arbetsprocessen genomfördes i form av en workshop med Vimmerby kommun den 5 september. Under denna workshop diskuterades de delmål som tydligast kopplar till mark- och vattenanvändning. Därefter har Swecos arbetsgrupp diskuterat de delmål som resterade vid två tillfällen: den 15 respektive den 19 september.

Deltagare från Vimmerby kommun var:

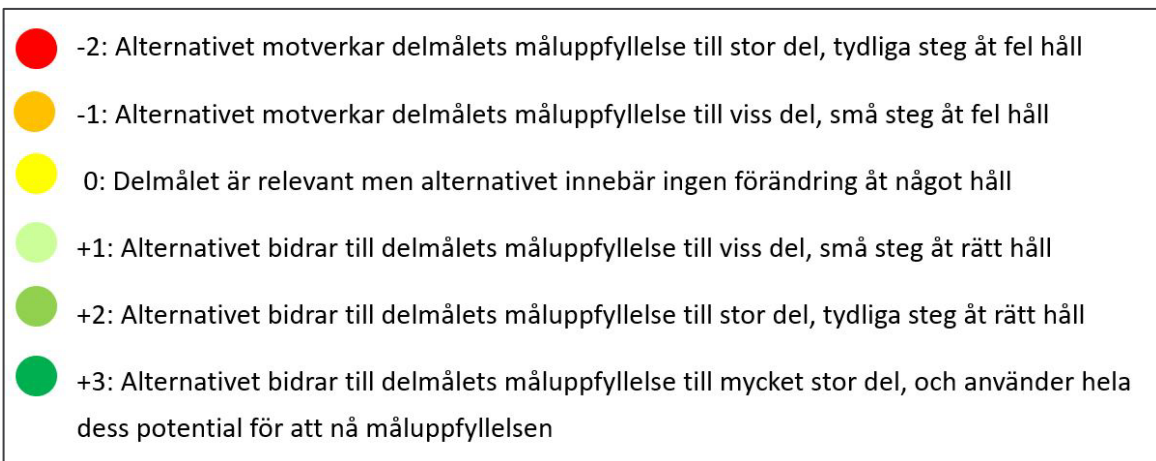
- Maria Bolin, samhällsplanerare
- Klas Svensson, avdelningschef plan och bygg
- Arvid Lindblad, hållbarhetsstrateg
- Andreas Horste, samhällsbyggnadschef
- Joakim Svensson, infrastruktursamordnare
- Sophia Berggren, miljö- och hälsoskyddsinspektör

- Johan Oléhn, VD Vimarhem
- Anna Nordgren, miljö- och hälsoskyddsinspektör
- Emelie Ahlstrand, miljöchef
- Daniel Johansson, miljöstrateg

Swecos arbetsgrupp har bestått av:

- Karolina Persson, planeringsarkitekt, uppdragsledare för framtagande av Översiktsplan 2050
- Josefin Wildstam, miljökonsult
- Cornelia Hartman, miljökonsult
- Linn Henriksson, planeringsarkitekt
- Elina Östergren, planeringsarkitekt
- Christina Granér, expert FN:s globala hållbarhetsmål

I hållbarhetsbedömningen har utgångspunkten varit att bedöma hur väl översiktsplanen bidrar till måluppfyllnaden av vart och ett av de 45 relevanta delmålen. I arbetet har följande skala använts.

Figur 3. Skala för bedömning av måluppfyllnad

I det fjärde steget har delmålen diskuterats och värden har satts av Swecos arbetsgrupp. Synergier, konflikter och fördröjd effekt har noterats liksom stödjande dokumentation.

Det avslutande steget utgörs av denna rapport, för vilken Elina Östergren och Christina Granér ansvarar. Kvalitetssäkring har skett genom dubbla anteckningar från workshoparna, och dessa har vävts samman i rapporten. Rapporten har interngranskats.

Sammanställning av resultatet

1 NO POVERTY	♥
2 ZERO HUNGER	
3 GOOD HEALTH AND WELL-BEING	🕒
4 QUALITY EDUCATION	
5 GENDER EQUALITY	♥
6 CLEAN WATER AND SANITATION	♥
7 AFFORDABLE AND CLEAN ENERGY	♥♥
8 DECENT WORK AND ECONOMIC GROWTH	
9 INDUSTRY, INNOVATION, AND INFRASTRUCTURE	
10 REDUCING INEQUALITY	
11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES	♥
12 RESPONSIBLE CONSUMPTION AND PRODUCTION	
13 CLIMATE ACTION	♥
14 LIFE BELOW WATER	🕒
15 LIFE ON LAND	
16 PEACE, JUSTICE, AND STRONG INSTITUTIONS	♥
17 PARTNERSHIPS FOR THE GOALS	

Figur 4. Sammanställning av bedömningen och visualisering i hållbarhetssolen. Ikonerna i tabellen visar konflikter (brustet hjärta), synergier (helt hjärta) och fördröjd effekt (klocka).

Målområde 1: Ingen fattigdom

Fattigdom omfattar fler dimensioner än den ekonomiska. Fattigdom innebär även brist på frihet, inflytande, hälsa, utbildning och säkerhet. Det brukar kallas för multidimensionell fattigdom. Idag lever 1,3 miljarder människor i multidimensionell fattigdom och av dessa är hälften under 18 år.

Brist på mat, sjukvård, säkerhet och rent vatten dödar tusentals människor varje dag, men det blir bättre och sedan 1990 har den extrema fattigdomen halverats. Mål 1 handlar om att avskaffa fattigdom i alla dess former och ge alla människor i världen chans till ett värdigt och tryggt liv.

Tre av delmålen har bedömts vara relevant för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

1.2 Till 2030 minst halvera den andel män, kvinnor och barn i alla åldrar som lever i någon form av fattigdom enligt nationella definitioner.

Resonemang: Delmålet utgår från begreppet multifunktionell fattigdom, vilket inkluderar såväl brist på mark, inflytande och hälsa som ekonomisk status. Delmålet kan kopplas till en dialogprocess, tillgång till hälso- och sjukvård, arbetsplatser och utbildning, samt hur översiktsplanen bidrar till exempelvis diversifierade bostäder, blandad bebyggelse, olika upplåtelseformer och mötesplatser.

Idag finns hyresrätter i flertalet av Vimmerby kommuns orter. Vårdcentral finns i Vimmerby tätort och tandläkare finns i ett antal orter. Områden i översiktsplanen som pekats ut som utvecklingsområden för mångfunktionell bebyggelse möjliggör för en flexibel utveckling av såväl skola, vård och bostäder i samtliga orter.

Inför arbetet med att ta fram en ny översiktsplan har en bred och ambitiös dialogprocess förts med kommunens invånare. Dialogprocessen har gett medborgarna en möjlighet att i ett tidigt skede påverka översiktsplanens innehåll och ställningstagande.

Ställningstagande finns i översiktsplanen om att sträva efter en blandning mellan olika ägandeformer och bostadsstorlekar för att möjliggöra för en blandning av åldersgrupper och bakgrund. Ställningstagande finns även om att erbjuda gymnasial och eftergymnasiala utbildningar som motsvarar den lokala arbetsmarknadens behov, samt att utveckla förutsättningarna till högre utbildning över länsgränserna. Exempelvis genom satsningar på samarbeten och en utvecklad kollektivtrafikförbindelse. Ställningstagande finns även om att verka för att bostäder ska ha goda möjligheter till mötesplatser, rekreation, service och kollektivtrafik. Utifrån den viljeriktning som går att se i ställningstagandena bedöms översiktsplanen bidra till en positiv inverkan på delmålet.

Bedömning: 3

1.4 Säkerställa att alla män och kvinnor, i synnerhet de fattiga och de utsatta, har lika rätt till ekonomiska resurser, tillgång till grundläggande tjänster, möjlighet att äga och kontrollera mark och andra former av egendom samt tillgång till arv, naturresurser, lämplig ny teknik och finansiella tjänster, inklusive mikrokrediter.

Resonemang: I förhållande till vad en översiktsplan har rådighet över handlar delmålet bland annat om tillgången till och tillgängligheten till grundläggande service, tjänster och kollektivtrafik.

Ställningstagande finns i översiktsplanen om att verka för en samverkan med kollektivtrafikoperatör och Trafikverket för att utveckla kollektivtrafiken i kommun, särskilt turtätheten längs de starka stråken. Ställningstagande finns även om att prioritera bussens framkomlighet genom orterna samt att verka för trygghet och komfort vid hållplatser och bytespunkter.

Tillgången på grundläggande tjänster kan även innefatta trygga gång- och cykelvägar där översiktsplanen visar på en viljeriktning att utveckla och stärka möjligheten att ta sig fram med cykel inom och mellan kommunens orter. En majoritet av de utpekade utvecklingsområdena i översiktsplanen ligger i anslutning till grundläggande tjänster som fiber och VA-system. I

översiktsplanen trycker kommunen även på att det ska vara möjligt att bosätta sig i hela kommunen, såväl i tätorterna som på landsbygden med bostäder för alla. Utifrån vad en översiktsplan kan påverka bidrar planen till delmålet måluppfyllelse till mycket stor del.

Bedömning: 3

Synergier: Synergi med huvudmål 10 om minskad ojämlikhet. Översiktsplanen verkar för att alla grupper i samhället ska ha rätt till grundläggande tjänster såsom kollektivtrafik, fiber och VA-system, vilket bidrar till att undanröja ojämlika utfall mellan grupper. Tillgång till grundläggande tjänster ska inte variera beroende på invånarnas socioekonomiska status eller andra skillnader.

Synergi med huvudmål 11 om hållbara städer och samhällen. Översiktsplanen verkar för bättre kollektivtrafik och ökade möjligheter för gång och cykel, vilket stärker hållbarheten i kommuninvånarnas resor.

1.5 Till 2030 bygga upp motståndskraften hos de fattiga och människor i utsatta situationer och minska deras utsatthet och sårbarhet för extrema klimatrelaterade händelser och andra ekonomiska, sociala och miljömässiga chocker och katastrofer.

Resonemang: Översiktsplanen synliggör att åtgärder behövs för att hantera klimatrelaterade händelser. Ställningstagande finns bland annat om att ta fram en energiplan och en klimatanpassningsplan. En tydlig positiv inställning till etablering av vindkraft går att se i översiktsplanen med flertalet ställningstagande om riktlinjer för etablering av vindkraft. I översiktsplanen lyfts även att klimatanpassning för skyfall ska ske ur ett avrinningsområdesperspektiv där naturgivna förutsättningarna ska säkerställas. Ställningstagande finns om att ta fram en översiktlig skyfallsanalys för Vimmerby, för att säkerställa att ytor som behövs för rinnstråk och ytor för fördröjning av kraftiga skyfall bevaras. I översiktsplanen har ett antal grönområden pekats ut och reserverats, vilket är positivt utifrån dess möjlighet att ta hand om vattenmängder.

För att säkerställa en effektiv och motståndskraftig hantering av klimatrelaterade händelser kan fler grönområden pekats ut och undantas från exploatering i översiktsplanen. Klimatrelaterade händelser behandlas mer utförligt i mål 13. Fossilfri energi som vindkraft och solenergianläggningar behandlas under mål 7.

Bedömning: 2

Synergier: Synergi med huvudmål 7 om hållbar energi för alla. Översiktsplanen verkar för etablering av vindkraft och solenergianläggningar samt möjligheten att ansluta till det kommunala fjärrvärmesystemet, vilket möjliggör för tillförlitlig, hållbar och modern energi för alla.

Synergi med huvudmål 11 om hållbara städer för alla. Översiktsplanen verkar bland annat för klimatanpassning av skyfall genom att säkra grönområden för hantering av stora vattenmängder, vilket möjliggör för en bättre klimathantering samt ett motståndskraftigt och hållbart samhälle.

Synergi med huvudmål 13 om att bekämpa klimatförändringarna. Översiktsplanen verkar för etablering av hållbar energi i form av vindkraft och solenergianläggningar och bevarandet av

grönområden som är viktiga för hanteringen av klimatrelaterade effekter och händelser, ställningstaganden likt dessa verkar för att bekämpa klimatförändringarna och dess konsekvenser.

Synergi med huvudmål 10 om minskad ojämlikhet. Genom att på olika sätt stärka samhällets motståndskraft för extrema klimatrelaterade händelser skapas även ett samhälle med minskad ojämlikhet.

Målområde 2: Ingen hunger

Hunger är den främsta dödsorsaken i världen och idag lever ungefär 821 miljoner människor i världen i hunger. Brist på mat är en mänsklig katastrof som har långsiktiga effekter för människors hälsa och samhällets möjlighet till utveckling och tillväxt.

Ett delmål har bedömts vara relevant för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

2.3 Fördubbla jordbrukets produktivitet och inkomster för småskaliga livsmedelsproducenter

Resonemang: I Vimmerby kommun finns idag 7 795 hektar åkermark och år 2020 var antalet registrerade jordbruksföretag 247 stycken i kommunen. Såväl jordbruksmarken som landsbygden utgör en viktig del av Vimmerbys identitet och kan bidra till en hållbar utveckling, att värna och bevara jordbruksmarken är därmed viktigt. Översiktsplanen pekar mot en generell inställning om att verka för de gröna näringarna i kommun, genom att låta dessa växa och ta plats. Ställningstagande finns även om att ianspråktagande av jordbruksmark ska undvikas vid exploatering. I de fall jordbruksmark pekas ut för exploatering motiveras detta genom ställningstaganden om att markens lokalisering kan användas för att tillgodose ett väsentligt samhällsintresse eller för betydande utveckling. Sammantaget bedöms åtgärderna som positiva för delmålet.

Förbättringspotential: Tydligare motiveringar kan göras i översiktsplanen för varför jordbruksmark pekats ut för exploatering i de specifika fallen. Exempelvis kan det handla om att områden anges då de möjliggör förtätning, för att undvika fragmentering eller att områden pekas ut för att de på annat sätt utgör ett strategiskt läge som motiverar ianspråktagande. Även kompensationsåtgärder kan lyftas som ett sätt att garantera jordbruksmark eller liknande värden.

Bedömning: 2

Målområde 3: God hälsa och välbefinnande

God hälsa är en grundläggande förutsättning för människors möjlighet att nå sin fulla potential och att bidra till samhällets utveckling. Människors hälsa påverkas av ekonomiska, ekologiska och sociala faktorer och mål 3 inkluderar alla dimensioner och människor i alla åldrar.

Under de senaste decennierna har stora framsteg gjorts för att förbättra människors hälsa globalt, till exempel så har barndödligheten minskat med 50 procent sedan 1990. Investeringar i hälsa genom förebyggande insatser och modern och effektiv vård för alla gynnar samhällets utveckling i stort och skapar förutsättningar för människors grundläggande rättigheter till välbefinnande.

Fyra av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

3.4 – Genom förebyggande insatser minska det antal människor som dör i förtid av icke smittsamma sjukdomar med en tredjedel samt främja psykisk hälsa och välbefinnande.

Resonemang: Ett sätt att verka för måluppfyllelsen är att säkerställa tillgången på och tillgängligheten till grönområden för kommunens invånare. I översiktsplanen tas tydligt hänsyn till bevarandet av grönområden samt att grönområdena i sig måste värnas och stärkas. Ställningstaganden finns bland annat om att verka för god tillgänglighet till områden där friluftsliv kan utövas. Genom att grönområden görs lättillgängliga skapas även bättre möjlighet för kommunens invånare att vistas i och ta del av dessa. Likaså belyser översiktsplanen att natur som bringar friluftsliv och rekreation ska värnas i planeringen. Att säkerställa och vidareutveckla gröna kilar från Vimmerbys inre delar är även exempel på ställningstagande som verkar för måluppfyllelsen. Genom den inriktning som förs fram i översiktsplanen skapas förutsättningar som kan bidra till en god psykisk hälsa och välbefinnande för kommunens invånare. Utifrån den rådighet en översiktsplan har bedöms planen bidra till måluppfyllelsen till mycket stor del.

Bedömning: 3

Mål 3.6 – Halvera antalet dödsfall och skador i trafikolyckor i världen.

Resonemang: För att kunna minska antalet dödsfall och skador i trafiken krävs att satsningar görs för en fungerande fordonstrafik, det kan även handla om att verka för säkra miljöer för gång- och cykeltrafikanter där fordonstrafik förekommer. I översiktsplanen finns ställningstagande som på olika sätt ämnar generera en utveckling av kommunens vägar. Exempelvis finns ställningstaganden om att verka för utbyggnad till 2+1-väg för riksväg 23/34 mellan Hultsfred och Vimmerby samt mellan Vimmerby och Kisa.

Ställningstaganden finns även om satsningar på kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder på sträckorna väst och österut från Vimmerby, samt norr och söderut från Vimmerby.

Generellt sett har översiktsplanen en begränsad rådighet över att hantera frågor kopplat till delmålet. Åtgärder kan hanteras bättre i exempelvis en trafikstrategi, vilket Vimmerby kommun idag arbetar med att ta fram.

Bedömning: 0

Stödjande dokumentation: I översiktsplanen föreslås ta fram en trafikstrategi och trafikplan.

3.8 – Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

Resonemang: I förhållande till den möjlighet översiktsplanen har att påverka delmålet blir det här viktigt att ta fasta på tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård. I Vimmerby kommun finns idag en vårdcentral som ligger i Vimmerby tätort. I översiktsplanen pekas utvecklingsområden ut för mångfunktionell bebyggelse. Inom definitionen mångfunktionell bebyggelse kan funktioner som vårdcentral och sjukhus inrymmas, även om detta inte uttalat står i översiktsplanen. Genom utvecklingsområdena finns således en möjlighet att vid behov bygga ut olika funktioner kopplat till hälso- och sjukvården. Då frågan om utbyggnad av vårdfunktioner som sjukhus och vårdcentraler styrs på en regional nivå är detta samtidigt något som är svårt att påverka i en översiktsplan. I översiktsplanen lyfts även vikten av goda kommunikationsmöjligheter till viktiga målpunkter i kommunen, så väl genom satsningar på gång- och cykelvägnätet som genom en utvecklad kollektivtrafik. Utifrån den möjlighet översiktsplanen har att påverka delmålet bidrar planen till att uppnå målet.

Bedömning: 3

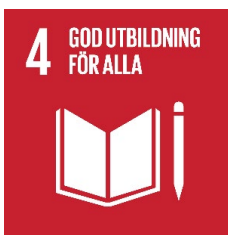
3.9 – Väsentligt minska antalet döds- och sjukdomsfall till följd av skadliga kemikalier samt föroreningar och kontaminering av luft, vatten och mark.

Resonemang: En grundtanke i översiktsplanen är att separera bostäder och verksamheter från varandra, särskilt verksamheter som är hälso- och miljöfarliga. Genom att bostäder och verksamheter separeras säkerställs att bostäder inte byggs i områden där invånarna löper en risk att påverkas negativt av eventuella skadliga kemikalier eller andra typer av föroreningar i mark, vatten och luft. I Vimmerby kommun finns idag ett par verksamheter som ligger i närheten av vattenskyddsområden. Lokaliseringen av dessa befintliga verksamheter är svåra att hantera i en översiktsplan.

I arbetet med att ta fram översiktsplanen släcks förslaget om ny ringled runt Vimmerby vilket bland annat skapar en möjlighet för minskade utsläpp till luft. Även ställningstagande i översiktsplanen om satsningar på att utveckla cykelstråken och kollektivtrafikförbindelserna skapar en möjlighet för hållbara resor och minskade utsläpp.

Delmålet har en fördröjd effekt: Skadliga kemikalier eller andra föroreningar som kan kontaminerar luft, vatten och mark får ofta en fördröjd effekt. Exempel på detta är utsläpp från bilar där följd effekterna många gånger uppdragas längre fram i tiden.

Bedömning: 1

Målområde 4: God utbildning för alla

Utbildning är en grundläggande mänsklig rättighet. Trots det beräknas fortfarande 774 miljoner människor i världen inte kunna skriva och läsa, varav två tredjedelar är kvinnor. Forskning visar att inkluderande utbildning av god kvalitet för alla är en av de viktigaste grunderna för välstånd, hälsa och jämställdhet i varje samhälle.

Utbildningssystem världen över måste möta människors behov under hela livet – från förskola, grundskola, gymnasium och högre utbildning, samt alla människors lika möjlighet till livslångt lärande som gynnar deltagande i arbets- och samhällsliv. Utbildning är nyckeln till välstånd.

Två av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

4.2 Senast 2030 säkerställa att alla flickor och pojkar har tillgång till förskola av god kvalitet som ger omvårdnad och förbereder dem för att börja grundskolan.

Resonemang: I Vimmerby kommun är behovet av grundskolor idag tillgodosett. Inom de utpekade områdena för mångfunktionell bebyggelse i översiktsplanen inryms såväl skola som förskola, vilket möjliggör ytterligare utbyggnad om behovet skulle uppstå. I flertalet av kommunens mindre orter på landsbygden finns skolverksamhet, samtidigt har kommunen här sett en överkapacitet av lokaler. Vilken kvalitet som finns på undervisningen i kommunen är samtidigt inget som översiktsplanen kan påverka. Då översiktsplanen använder en bred markanvändningskategori genom att peka ut områden för mångfunktionell bebyggelse skapas förutsättningar och en flexibilitet i planeringen som kan anpassas efter behovet i kommunen, vilket är en förutsättning för att kunna säkerställa tillgången till förskolor i kommunen.

Bedömning: 1

4.3 – Säkerställ alla kvinnor och män lika tillgång till yrkesutbildning och eftergymnasial utbildning, inklusive högskoleutbildning, av god kvalitet till en överkomlig kostnad.

Resonemang: I Vimmerby kommun finns eftergymnasiala utbildningar i form av folkhögskola som vänder sig till de som antingen vill bli färdig med grundskolan eller gymnasiet, eller som vill gå en av skolans yrkesutbildning. I kommunen finns även Campus Vimmerby som är ett samarbete med skolor som erbjuder högskole- och universitetsutbildningar samt även yrkeshögskoleutbildningar och fristående kurser. För bättre möjlighet till arbete och utbildning finns ställningstagande i översiktsplanen om att verka för bättre kollektivtrafikförbindelser till angränsande kommuner. Ställningstagande finns även om att samarbeta över kommungränserna för utbildningar som är anpassade efter det lokala näringslivets behov och arbetsmarknadens efterfrågan. Utifrån den möjlighet att påverka delmålet som en översiktsplan har anses översiktsplanen utgöra ett tydligt bidrag till målpuppfyllelsen av delmålet.

Bedömning: 3

Målområde 5: Jämställdhet

Jämställdhet mellan kvinnor och män är en förutsättning för en hållbar och fredlig utveckling. Jämställdhet handlar om en rättvis fördelning av makt, inflytande och resurser. Alla former av våld, diskriminering och skadliga sedvänjor mot kvinnor och flickor drabbar såväl individen som hela samhället. Det har bevisats om och om igen att politisk, ekonomisk och social jämlikhet mellan kvinnor och män bidrar till alla dimensioner av hållbar utveckling.

Att leva ett liv fritt från våld och diskriminering är en grundläggande mänsklig rättighet och helt avgörande för att människor och samhällen ska utveckla sin fulla potential.

Tre av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

5.1 Avskaffa alla former av diskriminering av alla kvinnor och flickor överallt.

Resonemang: Att verka för att avskaffa alla former av diskriminering av kvinnor och flickor överallt kan ta sig uttryck på flera olika sätt. I översiktsplanen finns ställningstagande om att verka för komfort och trygghet vid hållplatser och bytespunkter, samt högre turtäthet. Då kvinnor i större utsträckning än män åker kollektivtrafik blir sådana trygghetsskapande åtgärder viktiga för en ökad jämställdhet. Likaså finns ställningstagande i översiktsplanen om att verka för en utveckling av gång- och cykelvägnät, bland annat genom trygghets- och säkerhetshöjande åtgärder. Att åtgärder likt dessa föreslås för att bidra till en ökad

jämlikhet lyfts inte specifikt i översiktsplanen, snarare lyfts dessa åtgärder ur ett mer helhetsverkande perspektiv som indirekt även bidra till en positiv inverkan på delmålet och jämställdheten.

Bedömning: 2

Synergi: Synergi med delmål 5.4 om att värdesätta obetalt omsorgsarbete och främja delat ansvar i hushållet. Översiktsplanen verkar för trygga och säkra gång- och cykelvägar samt trygga och säkra hållplatser och bytespunkter samt en högre turtäthet, vilket stärker kvinnors och flickors möjlighet att ta del av samhället.

5.2 Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

Resonemang: I förhållande till vad en översiktsplan har för möjlighet att påverka delmålet blir ett fokus på att avskaffa alla former av våld mot kvinnor och flickor i det offentliga rummet av relevans för översiktsplanen. Som nämnts tidigare bidrar ställningstagande om att verka för trygga och säkra hållplatser och bytespunkter även till denna måluppfyllelse. Att det finns ett tydligt fokus på att verka för trygga och säkra gång- och cykelvägar bidrar likaså till en positiv inverkan på delmålet. Genom att verka för en utveckling av bostäder genom förtätningen med närhet till servicefunktioner och eller som stärker en ords centrum går även att se som ett sätt att bidra till delmålet. Genom ett starkare centrum skapas en möjlighet för fler människor att mötas och vistas på samma plats, vilket kan bidra till att platsen upplevs tryggare och säkrare. Med den inriktning och de ställningstagande som beskrivs bedöms översiktsplanen bidra till måluppfyllnaden så långt det kan bedömas möjligt.

Bedömning: 3

5.5 Tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande och lika möjligheter till ledarskap på alla beslutsnivåer i det politiska, ekonomiska och offentliga livet.

Resonemang: I den politiska beslutsprocessen finns en bra representation av såväl kvinnor som män. I arbetsgruppen som framställt översiktsplanen är en övervägande del även kvinnor. I det dialogarbete som föregått arbetet med att ta fram översiktsplanen har det även funnits ett tydligt fokus på att låta alla komma till tals, framför allt har de digitala dialogerna lett till att kommunen sett att fler grupper nåtts som tidigare varit svåra att nå ut till. I framställningen av översiktsplanen har kommunen därav kunnat tillförsäkra kvinnor fullt och faktiskt deltagande i processen.

Bedömning: 3

Målområde 6: Rent vatten och sanitet för alla

Vatten är en grundförutsättning för allt levande på jorden, och därmed också en förutsättning för människors hälsa och en hållbar utveckling. Vatten är också en förutsättning för världens livsmedelsproduktion och energiproduktion. Brist på vatten kan därför bli orsak till konflikt, både inom och mellan länder.

Vattentillgångar kan också fungera som enande kraft som stärker samarbete och skapar lösningar för fred.

En av tre personer världen över lever idag utan tillgång till grundläggande sanitet, vilket orsakar sjukdom och skapar en ohälsosam miljö som särskilt drabbar människor som lever i fattigdom. I synnerhet drabbas kvinnor och flickor som ofta ansvarar för familjens vattenförsörjning, vilket leder till förlorade inkomstmöjligheter och missade skoldagar. Tillgång till rent vatten och sanitet för alla är grundläggande för människors hälsa och utveckling.

Fyra av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

6.1 Uppnå allmän och rättvis tillgång till säkert och ekonomiskt överkomligt dricksvatten för alla.

Resonemang: I översiktsplanen finns ställningstaganden om att verka för en god dricksvattenkvalitet i kommunens allmänna vattentäkter, samt att skydda viktiga vattenresurser för att bevara en långsiktig dricksvattenproduktion i kommunen. Ställningstaganden finns även om att verka för att minska onödig dricksvattenanvändning hos invånare och verksamheter. Likaså finns ställningstagande om att kunna säkerställa en säker dricksvattenproduktion i kommunen.

Verksamhetsområdet för det allmänna VA-ledningsnätet sträcker sig till fler orter än de som redovisas i översiktsplanen. Orter som nämns i översiktsplanen har valts efter ÖP 2007 samt efter antalet invånare i orterna. Samtliga orter i kommunen behandlas i Vimmerby kommuns VA-plan.

Förbättringspotential: En framtida utmaning kan komma att bli en försämrad vattenkvalitet i de mindre orterna där enskilda avlopp dominerar. Om fler enskilda avlopp godkänns i dessa områden riskerar vattenkvaliteten att försämrans. Detta behandlas dock inte i översiktsplanen.

Bedömning: 1

Stödjande dokumentation: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en klimatanalys. Befintliga dokument som stödjer delmålet är kommunens VA-plan.

6.2 Säkerställa att alla har tillgång till fullgod och rättvis sanitet och hygien och att ingen behöver utträta sina behov utomhus.

Resonemang: Generellt behandlas frågan om avlopp relativt svagt i översiktsplanen. Ställningstaganden för teknisk försörjning, vatten och avlopp är övervägande för vatten och inte lika omfattande för avlopp. Inga specifika ställningstaganden för avlopp görs. Övergripande finns ställningstagande om att verksamhetsområdet för allmänt vatten- och avlopp föreslås utvidgas.

Som beskrivits under delmål 6.1 finns områden som ligger utanför allmänt VA-system där det kan komma att bli svårt att anordna fler enskilda avlopp utan att grund- eller ytvattenkvaliteten påverkas negativt.

Förbättringspotential: En förbättringspotential kan vara att belysa avloppsfrågan tydligare i översiktsplanen. Vidare inventering av områden med enskilt avlopp kan även behövas för att kunna ta ställning till utvecklingspotentialen i dessa områden, detta med fokus på grund- och/eller ytvattenkvaliteten. I översiktsplanen kan områden pekats ut där det finns ett särskilt behov av att bygga ut det allmänna VA-nätet.

Bedömning: 0

Synergi: Synergi med delmål 6.1 om säkert dricksvatten för alla. Översiktsplanen verkar för att verksamhetsområden för allmänt vatten och avlopp ska utvidgas, vilket bidrar till att garantera säkert dricksvatten för alla.

6.5 Senast 2030 genomföra en integrerad förvaltning av vattenresurser på alla nivåer, när så är lämpligt genom gränsöverskridande samarbete.

Resonemang: Vimmerby kommuns dricksvattenförsörjning täcker idag kommunens behov. Marielund och Eksjö har sina vattentäkter i Vimmerby kommun och är därav beroende av dricksvattenförsörjning från Vimmerby. Diskussioner har förts med länsstyrelsen om mellankommunala lösningar. Det finns idag inget behov för Vimmerby kommun att samverka för att säkerställa dricksvattenförsörjningen i kommunen. Om behovet förändras kan ett samarbete bli mer aktuellt.

Bedömning: 0

6.6 Skydda och återställa de vattenrelaterade ekosystemen, däribland berg, skogar, våtmarker, floder, akviferer och sjöar.

Resonemang: I Vimmerby kommun pågår idag arbetet med att ta fram en kommunövergripande våtmarksplan, i vilken frågor om vattenrelaterade ekosystem kan behandlas. Översiktsplanen pekar inte ut specifika områden för vattenrelaterade ekosystem, detta görs enklast i våtmarksplanen. Översiktsplanen kan snarare lyfta om det finns ett behov av att se över våtmarksplanens aktualitet innan den antas.

Bedömning: 1

Stödjande dokumentation: Kommunens befintliga VA-plan utgör stödjande dokumentation för delmålet.

Målområde 7: Hållbar energi för alla

Tillgång till hållbar, tillförlitlig och förnybar energi och rena bränslen är en förutsättning för att kunna möta flera av de utmaningar världen står inför idag som fattigdom, klimatförändringar och en inkluderande tillväxt. En stor del av jordens befolkning har inte tillgång till el, samtidigt som efterfrågan på energi globalt väntas öka med 37 procent till år 2040.

En stor andel av våra utsläpp av växthusgaser kommer från sättet vi utvinner, omvandlar och använder fossil energi. Förnybara energilösningar blir billigare, mer tillförlitliga och effektivare varje dag. Genom att ändra hur vi producerar och konsumerar energi kan vi säkerställa tillgång till el och energitjänster för alla utan att vi skadar vår planet.

Två delmål har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

7.1 Säkerställa allmän tillgång till ekonomiskt överkomliga, tillförlitliga och moderna energitjänster.

Resonemang: Med energitjänster avses bland annat fjärrvärme. I Vimmerby kommun finns fjärrvärme i samtliga tätorter. Vimmerby kommun har sett en trend där enfamiljshus väljer att inte koppla upp sig på det kommunala fjärrvärmenätet. Detta är samtidigt inget som översiktsplanen kan påverka då förutsättningar för uppkoppling finns. I en översiktsplan handlar det i stället om att föreslå utbyggnadsområden i lägen där bäst möjlighet finns för anslutning till fjärrvärme, vilket översiktsplanen gör.

Utöver fjärrvärme innefattar energitjänster även fiber. Likt fjärrvärme pekas en majoritet av utvecklingsområdena för mångfunktionell bebyggelse ut i lägen där goda förutsättningar finns för anslutning till fibernätet. Ställningstaganden finns även om att fortsätta verka för att fler ska kunna ansluta till fiberbaserade nät i kommunen. Då Vimmerby kommun har en stor landsbygd är det viktigt att kunna ge alla, oavsett om invånarna bor tätortsnära eller på landsbygden, en möjlighet att ansluta till fiberbaserade nät.

Om energitjänster som fjärrvärme och fiber är ekonomiskt överkomliga är inget som en översiktsplan har rådighet över. Det finns ställningstaganden om att kommunen ska ta fram en energi- och klimatplan. I översiktsplanen presenteras även riktlinjer för etablering av vindkraft och solenergianläggningar. Sammantaget bedöms översiktsplanens inriktning generera ett positivt bidrag till delmålets måluppfyllnad.

Bedömning: 2

Stödjande dokumentation: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en energi- och klimatplan.

Synergi: Synergi med delmål 9.1 om att skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer. Översiktsplanen verkar för utveckling av och etablering i områden med möjlighet till fiberanslutning och fjärrvärme, vilket skapar förutsättningar för en goda elektronisk infrastruktur.

7.2 Väsentligen öka andelen förnybar energi i den globala energimixen.

Resonemang: I översiktsplanen lyfts Region Kalmars mål om att bli en fossilfri region. Målet utgår från att Kalmar läns produktion av förnybar el till 2030 ska vara lika stor som länets totala energianvändning. I översiktsplanen finns ställningstagande om behovet att ta fram en energi- och klimatplan. Ställningstagande finns även om att riktlinjerna för lokalisering av vindkraft och solenergianläggningar ska följas. Riktlinjer för vindkraft redovisas även i det PM för vindkraft som tagits fram i samband med framställningen av översiktsplanen. I PM-Vindkraft pekas områden ut som har goda förutsättningar för vindkraft. Specifik mark för solenergianläggningar redovisas inte i översiktsplanen. Att peka ut mark för solenergianläggningar i en översiktsplan är samtidigt inget formellt krav för att kunna etablera dessa.

Förbättringspotential: I översiktsplanens markanvändningskartor kan mark pekas ut för anläggningar av sol eller vindkraft, vilket ger en ökad tydlighet och säkerställande av dessa områden för ändamålet.

Bedömning: 2

Stödjande dokumentation: I samband med framställningen av översiktsplanen har PM-Vindkraft tagits fram. Riktlinjer för etablering av solcellsanläggningar och vindkraftverk finns i översiktsplanen.

Konflikt: Konflikt med delmål 2.3 om att fördubbla jordbrukets produktion. Översiktsplanen verkar för en utveckling av solenergianläggningar i kommunen, det kan innebära en konflikt om jordbruksmark tas i anspråk.

Målområde 8: Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt

Idag befinner sig mer än hälften av världens arbetstagare i osäkra anställningar, ofta med dålig lön och begränsad tillgång till både utbildning och socialförsäkringar. Under de kommande 20 åren väntas dessutom den globala arbetskraften öka med 800 miljoner människor vilket kräver stora ansträngningar för att skapa nya jobb som också är hållbara för människa och miljö.

Anständiga arbetsvillkor främjar en hållbar ekonomisk tillväxt och är en positiv kraft för hela planeten. Vi måste skydda arbetstagarnas rättigheter och stoppa modernt slaveri, människohandel och barnarbete. Genom att skapa goda förutsättningar för innovation och entreprenörskap samt säkerställa anständiga arbetsvillkor för alla gynnas en hållbar ekonomisk tillväxt som inkluderar hela samhället.

Två av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

8.3 Främja utvecklingsinriktad politik som stödjer produktiv verksamhet, skapande av anständiga arbetstillfällen, företagande, kreativitet och innovation samt uppmuntra att mikroföretag liksom små och medelstora företag växer.

Resonemang: Genom att översiktsplanen pekar ut områden för mångfunktionell bebyggelse skapas en bred möjlighet för näringslivet att etablera sig och utvecklas på flertalet platser inom kommunen. Specifik mark för verksamheter pekas även ut i översiktsplanen. I Vimmerby finns idag ett flertal stora företag inom tillverkningsindustrin och turistnäringen. Inom kommunen finns en variation av såväl små som stora företag. En utmaning gällande näringslivet kan vara att få till en bredd med olika typer av företag, exempelvis kan det vara svårt att locka företag inom den högteknologiska sektorn. Utifrån de möjligheter som översiktsplanen har att påverka delmålet bedöms översiktsplanen bidra till en god måluppfyllelse av delmålet.

Bedömning: 2

8.9 Senast 2030 utarbeta och genomföra politik för hållbar turism som skapar arbetstillfällen och främjar lokal kultur och lokala produkter.

Resonemang: Astrid Lindgrens värld är en av Vimmerby kommuns största turistnäringar som lockar flertalet besökare från hela Sverige. Till följd av en stor turistnäring i kommunen skapas även mycket biltrafik. Idag finns tåg till Astrid Lindgrens värld vilket möjliggör för hållbara resor till och från kommunen. Turismen är inte endast koncentrerad till Vimmerby centrum och Astrid Lindgrens värld, flertalet turistmål finns på den omkringliggande landsbygden till vilka bilen många gånger är det dominerande färdmedlet.

I översiktsplanen finns bland annat ställningstaganden om att utveckla cykelförbindelserna mot Hultsfred och Eksjö för att främja turism och hållbart resande. Ställningstagande finns även i översiktsplan om att beakta och vidareutveckla de natur- och kulturvärden som finns i regionen och på så sätt skapa möjligheter för besöksnäringen. Ställningstagande som dessa främjar såväl en hållbar turism som de lokala kulturvärdena. Översiktsplanen bedömas ge en positiv inverkan på delmålets måluppfyllnad.

Bedömning: 2

Målområde 9: Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

En fungerande och stabil infrastruktur är grunden för alla framgångsrika samhällen. För att möta framtida utmaningar som vi människor och vår planet står inför, måste våra industrier och infrastrukturer göras mer inkluderande och hållbara.

Innovation och teknologiska framsteg är nyckeln till att finna hållbara lösningar för såväl ekonomiska som miljömässiga utmaningar. Det bidrar dessutom till att skapa nya marknader och arbetstillfällen som kan bidra till en effektiv och jämlik resursanvändning. Att investera i hållbara industrier, forskning, miljövänlig teknik och innovation är alla viktiga sätt att skapa förutsättningar för en hållbar utveckling.

Ett av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

9.1 Bygga ut tillförlitlig, hållbar och motståndskraftig infrastruktur av hög kvalitet, inklusive regional och gränsöverskridande infrastruktur, för att stödja ekonomisk utveckling och människors välbefinnande, med fokus på ekonomiskt överkomlig och rättvis tillgång för alla.

Resonemang: En generell inställning i översiktsplanen är att verka för förbättrade infrastrukturella möjligheter inom samtliga trafikslag. I översiktsplanen lyfts bland annat att en trafikstrategi ska tas fram. Ställningstagande finns om att verka för ett mötesspår i Gullringen, vilket möjliggör för timestrafik mellan Vimmerby och Kisa. En mötesstation möjliggör även uppehåll med persontåg. I översiktsplanen finns en vilja att verka för komfort och trygghet vid hållplatser och bytespunkter samt trygga och säkra möjligheter att ta sig till och från dessa. Elektrifiering av Stångådalsbanan lyfts som ett ställningstagande, samt att bussens framkomlighet ska prioriteras genom orterna. Viktiga stråk för kollektivtrafiken pekas ut (Vimmerby-Hultsfred-Västervik, samt kollektivtrafikstråket längs med väg 40). Problem som kan uppstå med ställningstaganden om att bygga ut kollektivtrafiken är att det som glesbygdskommun kan vara svårt att få kollektivtrafik utbyggt eftersom det inte är något kommunen beslutar om, lika gäller för utbyggnad av järnväg.

Förbättringspotential: En hållbar och motståndskraftig infrastruktur kan även innefatta laddinfrastruktur, vilket inte behandlas i översiktsplanen. Att komplettera med ställningstaganden om laddinfrastruktur är därmed en förbättringspotential. Det kan exempelvis handla om var och hur laddningsstationer bör utformas samt gällande snabbaddning för tunga fordon i tätorterna.

Bedömning: 1

Stödjande dokumentation: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en trafikstrategi och trafikplan.

Målområde 10: Minskad ojämlikhet

Grunden för ett hållbart samhälle är en rättvis fördelning av resurser och såväl ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i samhället. Globala målens ledord är *Leave No One Behind* och mål 10 belyser vikten av att verka för ett samhälle där ingen lämnas utanför i utvecklingen.

Ett jämlikt samhälle bygger på principen om allas lika rättigheter och möjligheter oberoende av kön, etnicitet, religion, funktionsvariation, ålder och annan ställning. Även om många länder har haft en positiv ekonomisk utveckling med minskad fattigdom under de senaste decennierna, så har klyftorna ökat både inom och mellan länder. Jämlikhet minskar risken för konflikter och främjar alla människors möjlighet att delta i och påverka samhällsutvecklingen.

Två av delmålen har bedömts vara relevant för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

10.2 Till 2030 möjliggöra och verka för att alla människor, oavsett ålder, kön, funktionsnedsättning, ras, etnicitet, ursprung, religion eller ekonomisk eller annan ställning, blir inkluderade i det sociala, ekonomiska och politiska livet.

Resonemang: Inför arbetet med översiktsplanen har en bred dialogprocess förts med kommunens invånare. Dialogmöten har hållits i kommunens orter samt erbjudits digitalt. Dialogerna har förts med såväl barn som företag och föreningar. De invånare som kommunen upplever har deltagit i mindre utsträckning och som därmed har varit svårare att nå är de yrkesverksamma. Dialogprocessen har möjliggjort för invånarna att komma till tals och påverka översiktsplanen. Då översiktsplanen görs digital ökar detta även tillgängligheten för kommunens invånare att ta del av den färdiga planen.

Ställningstaganden finns i översiktsplanen om att ny eller kompletterande samhällsservice i första hand ska koncentreras centralt i orterna, men även att samhällsservice ska vara tillgänglig för alla.

Genom att alla ges lika möjlighet att ta del av samhällsservice skapas förutsättningar för social inkludering i kommunen. I översiktsplanen finns även en vilja att på olika vis verka för ett tydligt centrum i orterna, exempelvis föreslås detta genom förtätning för att på så vis även generera ett ökat underlag. I översiktsplanen finns även ett fokus på att verka för säkra och trygga gång- och cykelvägar. Sammantaget bedöms översiktsplanen bidra till en positiv inverkan på delmålet måluppfyllnad.

Bedömning: 2

10.3 Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag.

Resonemang: I översiktsplanen finns ett tydligt fokus på *hela* kommunen, där hänsyn tas till de förutsättningar och möjligheter som finns i kommunens olika områden och orter. Översiktsplanen möjliggör för en bredd av olika boendeformer och lägen genom att peka ut lämpliga områden för utveckling av bostäder.

Mer specifika bestämmelser och regleringar av upplåtelsen görs bäst i detaljplanearbetet.

Bedömning: 1

Målområde 11: Hållbara städer och samhällen

Över hälften av världens befolkning bor i urbana områden, och andelen väntas stiga till 70 procent år 2050. Växande städer kan skapa nya möjligheter för ekonomisk tillväxt, men kan också bidra till ökade sociala klyftor och påfrestningar på ekosystem. Den snabba och stora inflyttningen till städer ställer nya krav som behöver bemötas på ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt.

Hållbar stadsutveckling omfattar hållbart byggande och hållbar planering av bostäder, infrastruktur, offentliga platser, transporter, återvinning och säkrare kemikaliehantering som i sin tur kräver ny teknik och samarbete mellan flera sektorer. Inkluderande och innovativ stadsplanering behövs för att göra städerna säkra och hållbara för framtiden.

Sju av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

11.1 Säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.

Resonemang: Översiktsplanen möjliggör för olika typer av bostäder, och ställningstaganden finns om att sträva efter en blandning mellan olika ägandeformer och bostadsstorlekar för att möjliggöra för en blandning av åldersgrupper och bakgrund. I översiktsplanen tas höjd för ett bostadsbyggande om 40 bostäder per år med en överkapacitet på 20 procent, vilket bedöms täcka bostadsbehovet i kommunen. Översiktsplanen har på så vis en ambitiös inställning och möjliggör tillväxt. Generellt sett går det att se en inriktning i översiktsplanen att hela Vimmerby ska leva. Bostäder föreslås i Vimmerby tätort, i övriga orter samt på landsbygden. Genom att möjliggöra för olika typer av bostäder med olika lägen bedöms översiktsplanen få en positiv inverkan på delmålens måluppfyllnad.

Ställningstaganden finns om att redan planlagd mark ska byggas ut först, däremot finns ingen närmare prioritering. Förslagsvis kan områden som ska prioriteras vid utbyggnad och områden som inte är önskvärda att bebygga först, tydligare pekats ut i planen, exempelvis områden som ligger långt från befintlig bebyggelse. Generellt sett anses översiktsplanen bidra till delmålet uppfyllelse till mycket stor del inom den ram översiktsplanen har rådighet över.

Bedömning: 3

Synergi: Synergi med delmål 10.3 om att säkerställa lika rättigheter för alla och utrota diskriminering. Översiktsplanen verkar för en bredd av bostäder i olika lägen och av olika typer, vilket möjliggör för människor med olika förutsättningar att bosätta sig i kommunen.

11.2 Tillgång till säkra, ekonomiskt överkomliga, tillgängliga och hållbara transportsystem för alla. Förbättra trafiksäkerheten, särskilt genom att bygga ut kollektivtrafiken, med särskild uppmärksamhet på behoven hos utsatta människor.

Resonemang: Ställningstagande finns i översiktsplanen som pekar mot förtätning och byggnation längst de starka stråken för kollektivtrafik (Vimmerby-Hultsfred-Västervik, samt kollektivtrafikstråket längst med väg 40). Genom att förtäta i kollektivtrafiknära lägen skapas bättre möjlighet för boende och besökare att använda kollektivtrafiken, samt skapar ett större kundunderlag. Översiktsplanen har en tydlig inställning om att verka för komfort och trygghet vid hållplatser och bytespunkter. Ställningstagande finns även om att förstärka Vimmerby som bytespunkt för kollektivtrafik genom att vidareutveckla stationen och stråken till och från stationen. I översiktsplanen utgår kommunen från resenärens behov med ställningstagande om att samordna olika kollektivtrafikslag för att underlätta byten. Att komplettera med samhällsservice och god belysning kring bytespunkter lyfts även i översiktsplanen, vilket även det bidrar till en positiv inverkan på delmålet måluppfyllnad. Om kollektivtrafiken är ekonomiskt överkomlig eller inte, har översiktsplanen ingen rådighet över.

Bedömning: 3

Stödjande dokumentation: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en trafikstrategi och trafikplan.

11.3 Verka för en inkluderande och hållbar urbanisering samt förbättra kapaciteten för deltagandebaserad, integrerad och hållbar planering och förvaltning av bosättningar i alla länder.

Resonemang: Inför arbetet med att ta fram översiktsplanen har Vimmerby kommun fört en tidig och bred dialog med kommunens invånare. Dialogarbetet har varit en tydlig prioritering från politikerna i kommunen. Resultatet av dialogerna har därefter aktivt implementerats i översiktsplanen, vilket bidragit till en inkluderande planering där invånarna getts möjlighet att vara med och påverka översiktsplanen i ett tidigt skede.

I översiktsplanen finns en tydlig hållbarhetsprofil som genomsyrar stora delar av de ställningstagande och utpekande av utvecklingsområden som presenteras. Ställningstagande finns exempelvis för

natur och friluftsliv, klimat samt för miljö- och riskfaktorer, i vilka en tydlig hållbarhetsinriktning återfinns som bidrar till att värna, hantera och ta vara på dessa värden i kommunen. Översiktsplanen innebär därmed en utveckling med fokus på hållbarhet och sammantaget bedöms översiktsplanen bidra till måluppfyllnaden i stor utsträckning.

Bedömning: 2

11.4 Stärka insatserna för att skydda och trygga världens kultur- och naturarv.

Resonemang: Ställningstagande finns i översiktsplanen om att kulturmiljöerna i kommunen ska värnas, lyftas och ses som en tillgång vid exploatering och utveckling av kommunen. I översiktsplanen föreslås även framtagandet av ett kulturmiljöprogram vilket skulle kunna användas för att skydda, bevara och framhäva värdefull kultur i kommunen. Vimmerbys kulturmiljöer kan användas för att skapa attraktiva platser i landskapet. Att kommunens planering och utveckling grundas i en helhetssyn som värnar om dessa värden är därmed viktigt. Ett kulturmiljöprogram skulle här kunna underlätta ett sådant arbete.

I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en grönstrukturplan. Genom framställningen av en grönstrukturplan skapas en större medvetenhet om och synliggörande av det natur arv som finns i Vimmerby kommun. En grönstrukturplan och ett kulturmiljöprogram blir då en förutsättning för att trygga och skydda de natur- och kulturvärden som finns i kommunen.

Ställningstagande finns om att verka för att undvika att ta jordbruksmark i anspråk för exploatering. Samtidigt pekats ett antal utvecklingsområden ut som idag utgörs av jordbruksmark. Vid utpekandet av områden för exploatering som utgörs av jordbruksmark har samtidigt hänsyn tagits till var det finns naturreservat, fornlämningar eller andra viktiga natur- och kulturvärden för att undvika dessa.

Förbättringspotential: En utvecklingsmöjlighet kan vara att lyfta möjligheten att peka ut kommunala naturreservat, för detta behövs en översyn av kommunens naturområden vilket även kan inrymmas i en grönstrukturplan. Utpekande av kommunala naturreservat kan bli ett sätt för kommunen att skydda exempelvis skog med höga naturvärden. Ytterligare en förbättringspotential kan vara att föreslå olika kompensationsåtgärder när jordbruksmark tas i anspråk för exploatering.

Bedömning: 2

Stödande dokumentation: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en grönstrukturplan och ett kulturmiljöprogram.

11.5 Till 2030 väsentligt minska antalet dödsfall och antalet människor som drabbas av katastrofer, inklusive vattenrelaterade katastrofer. Även tillse att de direkta ekonomiska förlusterna till följd av sådana katastrofer, i form av lägre global BNP, minskar väsentligt. Särskilt fokus bör ligga på att skydda de fattiga och människor i utsatta situationer.

Resonemang: Vid utpekandet av utvecklingsområden i översiktsplanen har hänsyn tagits till bevarandet av tätortsnära grönområden. Genom att bevara grönområden lämnas dessa

oexploaterade och kan då lättare hantera större vattenmängder för att minimera effekterna av eventuella vattenrelaterade katastrofer såsom skyfall och översvämningar. Ställningstagande finns om att säkerställa och vidareutveckla gröna kilar från Vimmerbys inre delar och ut mot omlandet för att bland annat koppla samman strå och avrinningsvägar för skyfall med ytor som är lämpliga för fördröjning av dagvatten och hantering av skyfall. Genom att peka ut områden för avrinning och fördröjning säkerställs att marken inte hårdgörs, vilket annars skulle kunna ge negativa effekter på bebyggelse till följd av skyfall.

Ställningstagande om att ta fram en översiktlig skyfallsanalys för Vimmerby finns. En skyfallsanalys skulle ytterligare kunna garantera ytor som behövs för rinnstråk och ytor för fördröjning av kraftiga skyfall.

Vimmerby kommun arbetar med att ta fram en klimatanpassningsanalys i vilken frågor kring olika former av katastrofer kopplat till klimatet klagörs ytterligare. Vimmerby kommun har även en dagvattenstrategi som bland annat lyfter fram lokalt omhändertagande av dagvatten och användandet av naturlig infiltration.

Förbättringspotential: En förbättringspotential kan vara att göra en översyn av nya utbyggnadsområden för att säkerställa vilka risker som finns till följd av skyfall. Det kan även finnas ett behov av att göra en översyn av befintliga miljöer och hur dessa kan komma att påverkas för att minimera negativa effekter av klimatrelaterade katastrofer.

Bedömning: 2

Stödjande dokumentation: Befintliga dokument som stödjer delmålet är Vimmerby kommuns klimatanalys, dagvattenstrategi och våtmarksstrategi.

11.6 Minska städernas negativa miljöpåverkan per person, bland annat genom att ägna särskild uppmärksamhet åt luftkvalitet samt hantering av kommunalt och annat avfall.

Resonemang: I dokumentet Avfallsplan för Vimmerby kommun 2015-2025 presenteras de åtgärder och mål som avser skapa förutsättningar för en kontinuerlig avfallsplaneringsprocess och fortsatt arbete i riktning mot en hållbar utveckling. För att avfallsplanen fortsatt ska vara aktuell är det viktigt att den hålls uppdaterad.

I Vimmerby kommun finns en återvinningscentral och återvinningsstationer finns i kommunens samtliga orter. Det skapar goda förutsättningar för sortering och hantering av avfall i kommunen.

I översiktsplanen lyfts ett antal ställningstagande i förhållande till miljökvalitetsnormer. Bland annat finns ställningstagande om att regelbundna uppföljningar av miljökvalitetsnormer för luft bör göras. Nya planer som kan medföra påtaglig trafikökning och ge tydliga ökningar av föroreningshalter vid gator och vägar föreslås även utredas. I översiktsplanen uppmärksammas således behovet av att ta hänsyn till luftkvaliteten i kommunen för att minska utsläppens negativa miljöpåverkan.

Satsningar på hållbart resande och god framkomlighet för gång- och cykeltrafikanter lyfts i översiktsplanen, vilket möjliggör för hållbart resande och minskade utsläpp.

Förbättringspotential: Hantering av avfall i form av slam är något som inte behandlas i översiktsplanen och kan med fördel redogöras för tydligare. Idag hanteras slam från Vimmerby kommun framför allt i Västervik, ett mer övergripande system i Vimmerby kan därav vara aktuellt. I en översiktsplan skulle det kunna handla om att övergripande nämna lösningar om att återföra slammet för att öka cirkulariteten.

Bedömning: 2

Stödjande dokumentation: Befintliga dokument som stödjer delmålet är kommunens avfallsplan.

Synergi: Synergi med delmål 9.1 om att skapa hållbara, motståndskraftiga och inkluderande infrastrukturer. Översiktsplanen verkar för en utveckling av gång- och cykelvägarna i kommunen men även över kommungränsen, vilket genererar en infrastruktur för hållbart resande.

11.7 Universell tillgång till säkra, inkluderande och tillgängliga grönområden och offentliga platser, i synnerhet för kvinnor och barn, äldre personer och personer med funktionsnedsättning.

Resonemang: Närrekreation och tillgången till grönområden återkommer i flertalet ställningstagande i översiktsplanen. Exempelvis finns ställningstagande om att prioritera tätortsnära grönområden och parker vid planläggning av ny mark för bostäder och verksamheter. Även för befintlig mångfunktionell bebyggelse ska närheten till naturen, såväl anlagda parker som grönområden och natur säkerställas. Att värna om centralt belägna grönområden är viktigt då det finns en begränsad andel grönområden centralt i Vimmerby tätort.

Ett fokus finns även i översiktsplanen på inkluderande gång och cykelvägar för alla. Sammantaget bedöms åtgärder som dessa bidra till måluppfyllnad.

Bedömning: 2

Målområde 12: Hållbar konsumtion och produktion

Vår planet har försett oss med ett överflöd av naturresurser, men vi människor har inte nyttjat det på ett ansvarsfullt sätt och konsumerar nu långt bortom vad vår planet klarar av. Visste du exempelvis att 1/3 av den mat som produceras slängs? Att uppnå hållbar utveckling kräver att vi minskar vårt ekologiska fotavtryck genom att ändra hur vi producerar och konsumerar varor och resurser.

Hållbar konsumtion innebär inte bara miljöfördelar utan även sociala och ekonomiska fördelar såsom ökad konkurrenskraft, tillväxt på såväl den lokala som globala marknaden, ökad sysselsättning, förbättrad hälsa och minskad fattigdom. Omställning till en hållbar konsumtion och produktion av varor är en nödvändighet för att minska vår negativa påverkan på klimat, miljö och människors hälsa.

Tre av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

12.2 Hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser.

Resonemang: Utifrån ett övergripande perspektiv är målet eller grunden i en översiktsplan att ta hänsyn till vilken mark som pekats ut för olika ändamål, där hållbar förvaltning och nyttjande av naturresurser är en viktig del av ett sådant utpekande. Det handlar om att undvika exploatering av värdefulla områden och att mark används för det som den anses bäst lämpad för. I översiktsplanen finns exempelvis ställningstagande om att verka för att jordbruksmark ska undantas från exploatering. Som beskrivits tidigare pekats samtidigt utvecklingsområden för mångfunktionell bebyggelse ut på jordbruksmark i en del områden. För att förtydliga varför jordbruksmark pekats ut som mångfunktionell bebyggelse kan detta tydligare motiveras i översiktsplanen, exempelvis kan det handla om att undvika fragmentering och utglesning av bebyggelsen i orterna. Att motivera varför viss mark pekats ut för ett visst ändamål tydliggör även varför exploatering eller bevarande av viss mark bidrar till en hållbar förvaltning och ett effektivt nyttjande av naturresurser, generellt är detta något som motiveras genomgående i översiktsplanen.

Bedömning: 3

12.4 Miljövänlig hantering av kemikalier och alla typer av avfall under hela deras livscykel, samt avsevärt minska utsläppen av dem i luft, vatten och mark i syfte att minimera deras negativa konsekvenser för människors hälsa och miljön.

Resonemang: Vimmerby kommuns avfallsplan innehåller bland annat uppgifter om kommunens åtgärder för att minska avfallets mängd och farlighet. Inom Vimmerby kommun finns tio återvinningsstationer och en återvinningscentral för farligt avfall. Miljöfarligt avfall skickas till och tas hand av Stena. I Vimmerby kommunen pågår arbetat med att planera för en ny avfallsanläggning, vilken ligger inom utpekade område för verksamhetsmark i översiktsplanen. Inom de flesta utpekade utvecklingsområdena i översiktsplanen finns möjlighet att ansluta till det allmänna VA-nätet.

Förbättringspotential: I översiktsplanen saknas ställningstagande kopplat till grävatten. En förbättringspotential är därmed att belysa frågor kopplat till grävattenhanteringen tydligare i översiktsplanen. Exempelvis skulle kommunen kunna uppmuntra till mer kretsloppsanpassade lösningar och återanvändande av grävatten.

Bedömning: 1

Stödjande dokumentation: Befintliga dokument som stödjer delmålet är Vimmerby kommuns dagvattenpolicy.

12.8 Senast 2030 säkerställa att människor överallt har den information och medvetenhet som behövs för en hållbar utveckling och livsstilar i harmoni med naturen.

Resonemang: Delmålet går att koppla till det arbete som följer efter det att planen antagits, det vill säga arbetet med att verkställa översiktsplanen och dess innehåll. Hållbarhet är ett

brett begrepp som saknar en enkel definition och allt oftare används FN:S globala mål som den gemensamma definitionen på hållbarhet. Denna hållbarhetsbedömning bidrar således till att koppla översiktsplanen till den globala definitionen. En hållbar utveckling och livsstil i harmoni med naturen som delmålet lyfter kan innefatta mycket, här vägs således många frågor samman där översiktsplanen går att ses som en del av en sådan helhet. Översiktsplanen är också ett dokument som bland annat bidrar till att informera och skapa medvetenhet om hållbarhet. Även den dialogprocess som förts med kommunens invånare har skapat en möjlighet för större medvetenhet hos invånarna gällande såväl översiktsplanen som hållbar utveckling. Dialogprocesserna är inget krav från plan- och bygglagen men något som kommunen sett som viktigt för att låta invånarna få insyn och möjlighet att påverka översiktsplanen.

Bedömning: 2

Målområde 13: Bekämpa klimatförändringarna

Klimatförändringarna är ett verkligt och obestridligt hot mot hela vår civilisation. Utsläppen av växthusgaser fortsätter att stiga och som följd riskerar vi att nå en genomsnittlig global uppvärmning som överstiger två grader, vilket skulle få allvarliga konsekvenser för ekosystem, havsförsurning, mänsklig säkerhet, matproduktion, vattentillgång, hälsa och ökad risk för naturkatastrofer.

Effekterna är redan nu synliga och kommer att bli katastrofala såvida vi inte agerar nu. Genom utbildning, innovation och efterlevnad av våra klimatförpliktelser kan vi göra nödvändiga förändringar för att skydda planeten. Dessa förändringar ger också stora möjligheter att modernisera vår infrastruktur som kommer att skapa nya arbetstillfällen och främja välbefinnande över hela världen.

Två av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

13.1 Stärk motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade katastrofer i alla länder.

Resonemang: I kommunens risk- och sårbarhetsanalys beskrivs sårbarheten i kommunens tekniska försörjningssystem och infrastruktur, det vill säga störningar i elnätet samt värme- och vattenförsörjningen. Genom risk- och sårbarhetsanalysen belyses var det finns risk för invånarnas liv och hälsa, vilket är en förutsättning för att kunna stärka motståndskraften mot och anpassningsförmågan till klimatrelaterade faror och naturkatastrofer. Ställningstagande om att ta fram en klimatanpassningsanalys och en grönstrukturplan lyfts i översiktsplanen, vilka har en möjlighet att belysa aspekter som klimatrelaterade katastrofer och motståndskraft ytterligare.

Vid utpekandet av utvecklingsområden har hänsyn tagits till 100-årsregn för att motverka de risker och konsekvenser som 100-årsregn kan resultera i. För att öka motståndskraften mot

klimatrelaterade katastrofer är det även viktigt att värna om och skapa mer grönytor i staden då dessa kan hantera stora vattenmängder. För utvecklingen av Vimmerby har kommunen tagit fram gestaltningsprogrammet Vackra Vimmerby, i gestaltningsprogrammet belyses att de gröna miljöerna inte bara gör staden attraktiv, utan även mer hållbar och bärkraftig mot klimatets påverkan idag och i framtiden.

Förbättringspotential: I översiktsplanen skulle kommunen kunna trycka ytterligare på vikten av att använda sig av de dokument som redan tagits fram som behandlar just frågor kopplat till klimatrelaterade konsekvenser och katastrofer. Ställningstagande om att aktualisera eller synliggöra den ännu inte antagna våtmarksplanen kan vara en förbättringsmöjlighet. En förbättringspotential kan även vara att områden som inte är lämpliga att bebygga på grund av klimatrelaterade aspekter pekas ut, samt vilka områden som är särskilt viktiga att spara för fördröjning av vattenmassor. Den förslagna framställningen av en skyfallsanalys för Vimmerby kan inrymma detta.

Bedömning: 1

Stödjande dokumentation: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en grönstrukturplan. Befintliga dokument som stödjer delmålet är kommunens klimatanpassningsanalys, VA-plan, risk- och sårbarhetsanalys, våtmarksstrategi samt kommunens gestaltningsprogram Vackra Vimmerby.

Synergi: Synergi med delmål 11.5 om att mildra de negativa effekterna av naturkatastrofer. Översiktsplanen verkar för att hänsyn ska tas till klimatrelaterade effekter. Hänsyn har tagits till 100-årsregn samt lyfts värdet av att värna de gröna ytorna i kommunen, vilket bidrar till att mildra de negativa effekterna av naturkatastrofer.

13.2 Integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på nationell nivå.

Resonemang: I översiktsplanen finns ställningstagande om att ta fram en grönstrukturplan för kommunen och tätorterna, detta för att identifiera viktiga grönområden och gröna stråk. I översiktsplanen lyfts även att grönstrukturplanen kan kombineras med en klimatanalys och kartläggning av ekosystemtjänster. Vidare finns ställningstagande om att ta fram en klimatanpassningsplan. Översiktsplanen verkar på så vis för att integrera klimatåtgärder i politik, strategier och planering på en kommunal nivå. Arbetet med att granska och bedöma översiktsplanen med hjälp av hållbarhetssolen är även ett steg i riktningen mot att uppfylla delmålet.

Bedömning: 1

Synergi: Synergi med delmål 17.14 om stärkt politisk samstämmighet för hållbar utveckling. Framställning av dokument som grönstrukturplan, klimatanpassningsanalys och arbetet med de globala målen bidrar alla till en mer samstämmig och stärkt politik för en hållbar utveckling.

Målområde 14: Hav och marina resurser

Världens hav – deras temperatur, kemi, strömmar och liv – driver globala system som gör jorden beboelig för mänskligheten. Haven täcker 70 procent av vår planet och över tre miljarder människor är beroende av den marina och kustnära biologiska mångfalden för sin försörjning. Hur vi hanterar våra hav är avgörande för mänskligheten som helhet och för att balansera effekterna av klimatförändringarna.

Överfiske, försurning, gifter och föroreningar är några av de problem som drabbar våra hav idag. Visste du till exempel att åtta miljoner ton plast hamnar i haven varje år? Fortsätter det i denna takt kommer haven att bestå av mer plast än fisk år 2050. Vi måste skydda våra hav och säkerställa hållbar användning av havsbaserade resurser och ekosystem. Vi har alltid behövt haven. Nu behöver haven oss.

Ett av delmålen har bedömts vara relevant för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

14.1 Förebygga och avsevärt minska alla slags föroreningar i havet, i synnerhet från landbaserad verksamhet, inklusive marint skräp och tillförsel av näringsämnen.

Resonemang: Delmålet utgör ett exempel på fördröjd effekt, det vill säga att effekterna av de handlingar som görs idag får följder längre fram i tiden. Föroreningar från biltrafik och uppvärmning bidrar bland annat till övergödning och försurning av hav. I översiktsplanen finns ställningstagande om att verka för högre turtäthet i kollektivtrafiken. Med högre turtäthet skapas bättre förutsättningar för hållbart resande. Vimmerby kommun är samtidigt en landsbygdskommun och generellt sett är det svårt att minska bilberoendet i dessa kommuner, detta samtidigt som det begränsade kundunderlaget för kollektivtrafik gör det svårt att få till en högre turtäthet. Ställningstagande finns i översiktsplanen om att verka för en utveckling av cykelstråken inom kommunen och på en regional nivå, vilket ger förutsättningar för hållbart resande. Ställningstagande om laddinfrastruktur är något som inte behandlas i översiktsplanen, genom en utvecklad laddinfrastruktur skapas en möjlighet att lättare kunna övergå till fossilfria bränsle.

Delmålet har en fördröjd effekt: Fördröjd effekt genom utsläpp från biltrafik och uppvärmning som resulterar i övergödning och försurning av hav.

Bedömning: 1

Målområde 15: Ekosystem och biologisk mångfald

Hållbara ekosystem och biologisk mångfald är grunden för vårt liv på jorden. Att tillgodose mänsklighetens behov av livsmedel, energi, vatten, mineraler och råmaterial utan att skada den biologiska mångfalden och säkerställa hållbart nyttjande ekosystemtjänster är en avgörande utmaning för vår överlevnad.

Ekosystem på land såsom skogar, våtmarker, torrmarker och berg utgör livsmiljöer för miljontals arter samtidigt som de renar luft och vatten. Markförstöring och avskogning leder till ökade halter av växthusgaser och hotar såväl klimatet som djurarters överlevnad. Visste du exempelvis att populationerna av vilda ryggradsdjur har minskat med 60 procent på 44 år? Vi är alla en del av jordens ekosystem och spelar alla en viktig roll för att bevara livsmiljöer som säkerställer överlevnad av växt- och djurarter på land.

Fyra av delmålen har bedömts vara relevanta för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

15.1 Bevara, återställa och hållbart använda ekosystem på land och i sötvatten och deras ekosystemtjänster, särskilt skogar, våtmarker, berg och torra områden.

Resonemang: I översiktsplanen finns en viljeriktning att värna och ta hänsyn till ekosystemtjänster. Avsnittet natur och friluftsliv ämnar bidra till måluppfyllelsen. Ställningstagande finns om att säkerställa goda livsmiljöer och spridningsvägar för vilda växter- och djurarter i vatten- och grönområden. I översiktsplanen lyfts att värdestrakter för grön och blå infrastruktur särskilt ska beaktas, samt att områden med särskilt hög biologisk mångfald och lång kontinuitet behöver säkerställas genom skydd och en anpassad skötsel. Ställningstagande likt dessa är relativt generella utan att platsspecifika åtgärder föreslås. Ställningstagande finns om att ta fram en grönstrukturplan och att denna kan samköras med en klimatanalys, i arbetet med att ta fram dessa dokument kan mer konkreta åtgärder föreslås och implementeras. Vimmerby kommun har en våtmarksplan, genom att hålla denna uppdaterad kan kommunen även garantera att ekosystemtjänster på land och i vatten skyddas och används på ett hållbart sätt.

Bedömning: 2

15.3 Bekämpa ökenspridning, återställa förstörd mark och jord, inklusive mark som drabbats av ökenspridning, torka och översvämningar, samt sträva efter att uppnå en värld utan nettoförstöring av mark.

Resonemang: För delmålet ligger fokuset på att ingen nettoförstöring av mark ska förekomma, för en översiktsplan som reglerar markanvändningen är detta delmål därmed viktigt. I

översiktsplanen finns ställningstagande om att bibehålla en god tillgång på och tillgänglighet till grönområden, samtidigt pekats även utbyggnadsområden ut på mark som idag utgörs av grönområden. Det vill säga att det finns en viss konflikt mellan viljan att bevara grönområden och ekosystemtjänster samtidigt som det finns ett behov att bygga fler bostäder. Ett sätt att hantera konflikten skulle kunna vara att i översiktsplanen trycker på olika former av kompensationsåtgärder när grönområden tas i anspråk, exempelvis genom att motsvarande mark på annan plats pekats ut som skyddsvärd eller som särskilt viktig naturresurs. Som nämnts tidigare finns ställningstagande om att ta fram en grönstrukturplan där åtgärder kopplat till delmålet mer utförligt kan behandlas.

Bedömning: 2

15.5 Vidta omedelbara och betydande åtgärder för att minska förstörelsen av naturliga livsmiljöer, hejda förlusten av biologisk mångfald och skydda och förebygga utrotning av hotade arter.

Resonemang: Generellt sett behandlas frågan om ekosystemtjänster och biologisk mångfald i översiktsplanen inom ramen för vad lagen ställer för krav. Tydligare och mer utvecklade ställningstagande som bidrar till delmålet skulle därmed kunna tas upp i översiktsplanen. Aspekter kopplade till delmålet behandlas även i detaljplanearbetet där länsstyrelsen bevakar dessa frågor. En förbättringspotential skulle kunna vara om enskilda arter eller reservat pekats ut i översiktsplanen, samt om värdefull natur i hela kommunen synliggjorts. Ställningstagande finns om att ta fram en grönstrukturplan i vilken åtgärder kan föras in som bidrar till delmålets måluppfyllnad.

Bedömning: 2

15.9 Integrera ekosystemens och den biologiska mångfaldens värden i nationella och lokala planerings- och utvecklingsprocesser, strategier för fattigdomsminskning samt räkenskaper.

Resonemang: I översiktsplanen finns flertalet ställningstagande som berör ekosystemtjänster och biologisk mångfald. Ställningstagande finns om att säkerställa områden med särskilt hög biologisk mångfald, samt att en kartläggning av ekosystemtjänster kan göras i samband med framställningen av en grönstrukturplan. Idag används även Boverkets system för ekosystemtjänster (ESTER) i samband med detaljplaneläggning av mark. I översiktsplanen har betydelsefulla grönytor pekats ut i ett par orter, för att garantera ekosystemtjänster och den biologiska mångfalden i hela kommunen skulle detta kunna göras för samtliga orter i kommunen. Sammantaget behandlas ekosystemtjänster och biologisk mångfald i översiktsplanen men potential till utveckling finns.

Bedömning: 2

Målområde 16: Fredliga och inkluderande samhällen

Fredliga samhällen och frihet från våld utgör både ett mål och ett medel för hållbar utveckling. Inkluderande, ansvarsfulla och rättvisa institutioner är grunden för en god samhällsstyrning fri från konflikter, korrupktion och våld. Alla människor är lika inför lagen och ska ha lika tillgång till rättvisa och möjligheter att utöva inflytande och ansvarsutkrävande över beslutsfattande.

Inga varaktiga framsteg kan nås i en kontext präglad av konflikt och våld. Våld innebär inte bara mänskligt lidande, det raserar också grunden för samhällets ekonomiska, miljömässiga och sociala utveckling. De länder som är drabbade av krig och utdragna konflikter är de länder som har svårast att lyfta sin befolkning ur fattigdom. Att stärka rättsstatsprincipen och främja mänskliga rättigheter är nyckeln till fredliga, inkluderande och hållbara samhällen.

Två av delmålen har bedömts vara relevant för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

16.1 Avsevärt minska alla former av våld och dödligt våld överallt.

Resonemang: Ställningstagande finns i översiktsplanen om att skapa inbjudande och välkomnande mötesplatser. Med attraktiva mötesplatser skapas förutsättningar för fler folk i rörelse och möjligheten ökar därmed även att bli sedd. Även förtätning som föreslås i översiktsplanen bidrar till en ökad synbarhet då fler människor bor inom samma område. Vimmerby kommun har även fått bidrag av länsstyrelsen för att låta stiftelsen Tryggare Sverige granska översiktsplanen utifrån brottsförebyggande åtgärder. Ställningstagande finns i översiktsplanen om att skapa tydligare centrum i de mindre orterna, att verka för trygghet och komfort vid hållplatser samt att verka för trygga gång- och cykelvägar. Genom olika trygghetsskapande åtgärder som lyfts i översiktsplanen bedöms de bidra till en positiv inverkan på delmålet.

Bedömning: 2

Synergi: Synergi med delmål 5.2 om att utrota våld mot och utnyttjande av kvinnor och flickor. Översiktsplanen verkar för att skapa trygga och säkra miljöer i kommunen, vilket är ett steg mot att avskaffa all form av våld mot kvinnor och flickor i det offentliga rummet.

16.7 Säkerställa ett lyhört, inkluderande, deltagandebaserat och representativt beslutsfattande på alla nivåer.

Resonemang: Som nämnts tidigare har det inför arbetet med att ta fram en ny översiktsplan förts ett omfattande dialogarbete med kommunens invånare. Dialogerna

är inget som plan- och bygglagen kräver, vilket visar på en vilja hos politikerna att lyssna och vara lyhörda inför kommuninvånarna och deras synpunkter.

Bedömning: 2

Målområde 17: Genomförande och globalt partnerskap

Världen är idag mer sammankopplad än någonsin tidigare och Globala målen kan bara förverkligas genom globalt partnerskap och samarbete.

Genomförandet av målen kräver global solidaritet, kapacitetsutveckling och mobilisering av ekonomiska resurser för att säkerställa att inget land eller någon

grupp lämnas utanför i utvecklingen.

Internationella investeringar och samordnad politik behövs för att säkerställa nyskapande teknisk utveckling, rättvis handel, tillförlitlig uppföljning och stöd vid humanitära kriser. Utbyte av kunskap, expertis, teknik och finansiella resurser är samtliga viktiga komponenter för att målen ska nås, i synnerhet för att tillgodose behoven hos de fattigaste och mest sårbara länderna. Mål 17 utgör en verktygslåda för hur Globala målen ska kunna bli verklighet.

Två av delmålen har bedömts vara relevant för Vimmerbys Översiktsplan 2050.

17.14 Föra en mer samstämmig politik för hållbar utveckling.

Resonemang: Enligt plan- och bygglagen ska en översiktsplan visa hur kommunen avser ta hänsyn till allmänna intressen samt hur riksintressen ska tillgodoses och hur miljö kvalitetsnormer ska följas. På så vis förhåller sig översiktsplanen till de grundläggande krav som ställs för att säkerställa en hållbar utveckling. I översiktsplanen finns även en positiv inställning till etablering av vindkraft. Generellt sett kan översiktsplanen ta tydligare ställning för en hållbar utveckling.

Förbättringspotential: Som nämnts tidigare finns inga ställningstagande om att verka för laddinfrastruktur vilket hade kunnat kompletteras, likaså finns utrymme att översiktsplanen tydligare prioritera utbyggnad i kollektivtrafiknära lägen.

Bedömning: 1

17.15 Respektera varje lands politiska handlingsutrymme och ledarskap att fastställa och genomföra politik för fattigdomsutrotning och hållbar utveckling.

Resonemang: Genomgående finns en inställning i översiktsplanen om att verka för en hållbar utveckling där hänsyn ska tas till människors olika förutsättningar och behov. Exempel på detta är att det finns ställningstagande om att sträva efter en blandning mellan olika ägandeformer och bostadsstorlekar för att möjliggöra för en blandning av åldersgrupper och bakgrund. Ställningstagande finns även om att ta fram en grönstrukturplan för kommunen och eller tätorterna för att identifiera viktiga grönområden och gröna stråk, vilket är ett steg i riktningen mot en hållbar utveckling. Ställningstagande finns även om att prioritera bussens framkomlighet genom orterna, samt att skapa trygga, säkra, gena och sammanhängande gång- och cykelvägar.

Bedömning: 2